

ט"ו אב התשע"ח **פרשת "ואתחנן"** כניסת השבת - 19:21 צאת השבת: 20:20 **חצות היום: 12:46** גיליון מס' 718

דיבור בנחת

שמע בני מוסר אביך, ואל תטש תורת אמך.
תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת לכל אדם ובכל עת, ובזה תנצל מן הכעס, שהיא מדה רעה להחטיא בני אדם... וְכָאֲשֶׁר תִּנְצֵל מִן הַכֶּעַס, תִּעֲלֶה עַל לִבְךָ מִדַּת הַקֶּנָּה, וְכַעֲבוֹר הַקֶּנָּה, תִּעֲלֶה עַל לִבְךָ מִדַּת הַיִּרְאָה...

כך פותח הרמב"ן [חי לפני כשמונה מאות שנה, פרשן התנ"ך והתלמוד ועוד...] את איגרתו לבנו. אגרת זו נכתבה לחזק אותו, כדי שיעבוד על מידותיו הטובות, וישמור עליהן לאורך זמן. נתאר את "סולם המעלות" [שלבים הכרחיים, מדרגה אחרי מדרגה, כאשר יישום כל מדרגה מביאה בהכרח למדרגה הבאה]. המתואר באגרת זו:

דיבור בנחת ← הנצלות מן הכעס [שהיא מידה רעה מאוד] ← מידת הענווה [מידה טובה מכל המידות] ← שמירה מפני חטאים ועשית הטוב.

סולם זה מתאר בעצם, שכדי להגיע ליעד של "עשיית הטוב" יש "להתחיל" עם דיבור בנחת. יישום תכונה זו באופן פנימי ועמוק, מצילה את האדם מן המידה הרעה ביותר של הכעס. שכן, אדם המדבר בשלווה ובנחת, אינו מגיע לכלל כעס. ומכאן לשלב הבא: בן אדם אשר אינו כועס, צועד בגאון אל מידת צניעות וענווה, שהיא להגדרת הרמב"ן, מידה הטובה ביותר בין כל המידות. זהו המפתח לכל – אדם עניו, אשר אינו מחזין את תכונותיו, אינו מבליט את עצמו בחברה ואינו מספר כל הזמן עליו ועל משפחתו, אדם כזה גם נזהר מלעבור על חטאים, ועושה דברים טובים וישרים. במאמר קודם [ופניהם איש אל אחיו, תרומה, תשע"ב] ציטטנו חלק מאגרת זו והתמקדנו באחד הכלים מתוך "כלי העבודה" המסייעים לנו להגיע למידת הענווה. הפעם, נתמקד ב"מדרגה הראשונה" של הסולם – דיבור בנחת.

ראה למדתי אתכם, חקים ומשפטים, כאשר צונו, ה' אלקי, לעשות כן בקרב הארץ, אשר אתם באים שמה לרשתה: ושמתם, ועשיתם כי הוא חקמתכם ובינתכם, לעיני העמים, אשר ישמעון, את כל החקים האלה, ואמרו רק עם חכם ונבון, הגוי הגדול הזה.

פסוקים אלו מתוך הפרשה הם חלק מנאומו של משה רבנו, מנהיגם של עם ישראל, במסגרת דבריו בערבות מואב, ערב הכניסה לארץ. נאום זה, המשתרע על פני פרקים רבים, מהווה בעצם את עיקרו של ספר דברים. בפסוקים אלו, חוזר ומזכיר משה, כי העם למד במשך השנים הארוכות במדבר, חוקים ומשפטים אשר משה קיבל בהר סיני, ועתה, לקראת כניסתם לארץ מחזקם ומעודדם, להמשיך ולקיים, לשמור ולעשות כפי שנהגו בשנותם הארוכות במדבר. יותר מכך – שמירה על החוקים והמשפטים, בעצם תרומם ותהדר את כבודו של העם בפני העמים היושבים בארץ. יאמרו כולם: רק עם חכם ונבון, הגוי [עם ישראל] הגדול הזה. ומיד בפסוק הבא, מוכיח משה את טענתו:

כי מי גוי גדול, אשר לו אלקים קרבים אליו, כה' אלקינו, בכל קראנו אליו. (שם, פסוק ז')

איזו עוד אומה קשורה וקרובה כל כך לבורא עולם כמו עם ישראל. בכל הפעמים שאנו "קוראים אליו" הוא נענה. הם באמת הא-ל קרוב כל כך אלינו? הרי קראנו אך לפני מספר ימים (תשעה באב), את מגילת איכה (פרק ג', פסוק מ"א): נָשָׂא לִבְבָנוּ אֶל פְּסִים, אֶל אֵל בְּשָׁמַיִם הַמַּצִּיץ כִּי הֵאֱלָל שׁוֹכֵן בְּשָׁמַיִם אֵם כֵּן, כיצד המקרא מגדיר אותו כקרוב? התלמוד הירושלמי מסייע להבנתנו:

... הקב"ה נראה רחוק ואין קרוב ממנו. דאמר לוי: מהארץ ועד לרקיע מהלך ה' מאות שנה ומרקיע לרקיע מהלך ת"ק [500] שנה... ראה כמה הוא גבוה מעולמו ואדם נכנס לבית הכנסת ועומד אחורי העמוד ומתפלל בלחישא והקב"ה מאזין את תפלתו. שנאמר (שמואל א' א') וחנה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע, והאזין הקב"ה את תפילתה. (ברכות, פרק ט', הלכה א')

אומר התלמוד הירושלמי, קירבה אינה עניין של מרחק פיזי בלבד. יש אדם קרוב שאינו שומע, ויש אדם המצליח לשמוע למרחקים. על אחת כמה וכמה, הבורא, בכבודו ובעצמו. מרחק של חמש מאות שנות אור [כפול מספר הרקיעים], "לא מפריעים לו" לשמוע ולהאזין, אפילו לדברים הנאמרים בלחישא, בתוככי בית הכנסת. גם תפילת חנה, אשר רק הניעה את שפתיה ללא קול, נשמעה במרום. יש לציין ולהדגיש כי יש הבדל בין תפילה אשר באה מתוך סערת רגשות, כמו זו של חנה, לבין דיבור בין אדם לרעהו. אך לעניות דעתי, ניתן ללמוד מתפילת חנה את העיקרון החשוב ביותר של דיבור בנחת, הלא הוא דיבור בשקט. אם כן, דיבור משמעותי, הוא דיבור בנחת. ללא הרמת קול, ללא צעקות, בלי התלהמות. מסכם זאת יפה שלמה המלך באחד מספריו (קהלת פרק ט', פסוק י"ז): דברי חכמים בנחת נשמעים.

מהו המסר?

באגרת הרמב"ן, בה פתחנו את המאמר, למדנו כי "סולם המידות" מתחיל בדיבור בנחת. זהו "דיבור רך" הדומה לדיבורו של בן אדם אל מלך. [הגדרת הרב ביגון, בשיעור "מדרכי הכבוד להורים - דיבור בנחת ובלשון רכה כמדבר למלך", טבת תשע"א]. כמו כן, ציין הרב ביגון שם "מבחן" הבדוק מתי אדם מדבר בנחת: אם הדיבור יגרום נחת למאזין, הריהו מדבר בנחת. אם נתבונן במבחן חכם זה, נוכל ללמוד, שלא תמיד "רמת הקול" היא הממד. פעמים מותר ואף רצוי להרים מעט את הקול. אך המבחן האמיתי לפי הגדרה זו, איך הדברים ייקלטו באוזן השומע. האם "יצרבו" ולא ינעמו לו, או שמא ייכנסו בלב מבין ומקבל. מבחן מעניין מאוד, ומומלץ לבדוקו. עוד מוסיף הרב ביגון: אם אדם מכבד את הוריו, גם ילדיו יכבדוהו. כפי שדרש בן זומא, במשנה במסכת אבות (פרק ד' משנה א') ביתר הכללה: איזה הוא מכובד – המכבד את הבריות.

שבת שלום, רפי זברגר

לפני כשנה נתרם ספר תורה קטן לבית הכנסת מכבים שנועד לשימוש וזיכוי הרבים
הספר נועד לאירועים כגון בר-מצוות שבתות חתן וכו' או חו"ח לשבעה וכו'
הספר נמצא בבית הכנסת מכבים וניתן לקבלו בתיאום עם הגבאים של בית הכנסת בכתובת
makabims@gmail.com מייל
אין צורך לתאם עם בעל הספר אלא עם גבאי בית הכנסת בלבד

בעז"ה בתאריכים 9-11.8, כ"ח-ל"א, מתקיים
חמשוש (חמישי שישי שבת) של עמותת קו לחיים בשוהם בחסות צוות נחשון!
אנו זקוקים למשפחות שיוכלו לארח בביתם חניך ומדריך ללינה.
האירוח יתקיים בחמישי בלילה ובשבת.
לאירוח- שלומצי: 0546446245

בכדי להוציא את החמשוש לפועל בצורה טובה אנחנו זקוקים לכסף רב,
בכדי לממן את הפרויקט, צוות נחשון מארגן מכירת ספרים שכל הכנסותיה יוקדשו לתרומה לחמשוש.

יש לכם ספרים שאינם בשימוש? צרו איתנו קשר ונשמח לקבלם!
אמתי- 0536210528

גם את ואתה יכולים לעזור לנו!
לתרומות- תהילה 0526366652

בס"ד

שבת סניפית

ביסמין ונהפאכו

קרליבך בכניסת שבת
22:30 - פעולת ערב שבת סניפית

"יוביום השבת"

18:00 מפקד חבב
18:15 מפקד
פעולות - ערבוב מדריכים
סעודה שלישית עם כיבוד
20:21 הבדלה והרקדה

אמר רבי שמעון בן גמליאל: לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב וכיום הכיפורים, שבהן בנות ירושלים יוצאות בכלי לבן שאולין שלא לבייש את מי שאין לו... ובנות ירושלים יוצאות וחולות בכרמים. ומה היו אומרות? בחרו, שא נא עיניך וראה מה אתה בורר לך! אל תתן עיניך בנוי, תן עיניך במשפחה. שקר החן והבל היופי, אישה יראת ה' היא תתהלל!" (תענית כו, ב)

מדבריו של רבי שמעון בן גמליאל ניכר כי יום ט"ו באב נחשב מאוד בלוח השנה היהודי עד כדי הקבלתו ליום הקדוש בשנה – יום הכיפורים. אך מה קרה בט"ו באב שהפך אותו ליום מיוחד כל-כך?

בדור המדבר: לאחר ששבו המרגלים משימתם לתור את הארץ ובפיהם דיווח מסמר שיער על ענקי קומה וערים בצורות, התמרדו העם וביקשו לשוב מצרימה. כעונש נגזר עליהם למות במדבר. מדי שנה בערב תשעה באב היה משה רבינו מוציא כרוז במחנה שקרא לעם לחפור קברים וללון בהם בליל תשעה באב. בבוקר היה העם עורך מפקד ומבחין כי 15 אלף מתו באותו הלילה. בשנת הארבעים ליציאתם ממצרים חפרו העם קברים כרגיל, אולם בבוקר גילו כי איש לא מת. הם חששו כי טעו בתאריך ולפיכך לנו גם בלילות הבאים בקבריהם, ובחמישה עשר באב כשראו את הירח במילואו הבינו שהגזירה בטלה ושמחו שמחה גדולה.

בדור שנכנס לארץ: דיני הירושות קבעו כי רק בנים יכולים לרשת את אבותיהם. על-פי תלונה של בנות צלפחד – להן לא היו אחים – קבע האלוקים כי גם בנות יוכלו לרשת את חלק האב בנחלה בארץ המובטחת. אלא שכאן התעוררה בעיה: אם הבנות יינשאו לגברים משבט אחר, הנחלה תעבור בסופו של דבר לשבט הבעל (כאשר האישה תמות). כדי למנוע את המצב בו נחלה עוברת משבט לשבט, קבע האלוקים כי על הבנות הירושות להינשא לבני שבטן בלבד. לאחר שבני-ישראל כבשו את הארץ וחילקו אותה לשבטים, בטלה התקנה ומעתה ואילך כל בת יכולה להינשא לכל גבר שתחפוץ. לפיכך קבעו יום זה כיום שמחה.

בדור השופטים: במעשה 'פילגש בגבעה' נהגו בני שבט בנימין באכזריות והתעללו באישה שנקלעה לעירם ללינת ליל; כנקמה, שבטי ישראל הכריזו עליהם מלחמה וגם נשבעו שלא יתנו מבנותיהם לשבט בנימין לנשים. לאחר המלחמה הבינו היהודים כי עומד להיכחד שבט מישראל ולפיכך התירו את האיסור. הדבר אירע ביום ט"ו באב.

בימי בית המקדש: את 'קורבן העצים' היו מביאות משפחות שהתנדבו עצים להסקת המזבח לקורבנות. חמישה עשר באב היה היום האחרון בו כרתו עצים למערכה, מכיוון שביום זה השמש פסקה מלזרוח במלוא עוצה והעצים לא היו יבשים דיים. יום זה צוין כיום שמחה על כך שזכו לקיים את המצווה, והוא נקרא "יום שבירת המגל" על שם שלא נעשה עוד שימוש בקרדומים לכריתת עצים.

בימי הושע בן אלה: לאחר שירבעם בן נבט מרד ברחבעם בנו של שלמה והקים את 'מלכות ישראל' שכללה עשרה שבטים, הוא הציב מחסומים בדרכים המובילות לירושלים ולא הרשה ליהודים לעלות לרגל. לאחר שנים ביטל מלך בשם הושע בן אלה את המחסומים ומעתה ואילך הדרכים לירושלים היו פתוחות בפני מי שחפץ בכך.

בימי בר כוכבא: בימים שלאחר חורבן בית-המקדש הוביל גיבור בשם בר כוכבא מרד נגד הרומאים ששלטו בארץ. המרד נכשל והעיר ביתר נפלה בידי הרומאים שהרגו בה גברים, נשים וטף ללא הבחנה. מתי ביתר לא הובאו לקבורה במשך זמן רב בשל גזירת הרומאים, וכשהובאו לקבורה היה זה יום שמחה. לזכר שמחה זו תוקנה ברכת "הטוב והמטיב" בברכת המזון.

חידון עפ"י הא'-ב' לפרשת ואתחנן

נכתב ע"י זיוה מונסנגו

א. השלימו: אֶתְּהָ הָרָצָתָ לְדַעַת כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים _____
עוֹד מְלַבְדּוֹ"	ל. כינוי לבית המקדש על פי רש"י.
ב. אחד משלושת הערים שהבדיל משה. לשם ינוס הרוצח.	מ. אותם אנו חייבים לשמור.
ג. אחד משבעת העמים בפרשה	נ. מבין דבר מתוך דבר. תוארו של עמ"י.
ד. נוזל מתוק בפרשה	ס. כינוי לעם ישראל. עם...
ה. השלימו: "וְאֵתָם _____ בַּח' אֱלֹהִים חַיִּים כָּלְכֶם חַיִּים..."	ע. בפרשתנו קוראים אותם בפעם השניה.
ו. אחת הפרשות מחומש בראשית חבוייה בפרשתנו.	פ. בפרשתנו: אסור לעשותו. במקום אחר אסור להשתחוות לו.
ז. פרי משבעת המינים.	צ. עוף בפרשה.
ח. סיחון היה מלך...	ק. מתוך האש נשמע.
ט. הבתים בארץ ישראל יהיו מלאים כל...	ר. ממידותיו של הקב"ה
י. הוא ינחיל את הארץ	ש. אחד המאורות
כ. אחד מעשרת הדברות	ת. צד דרום בפרשה

הודעות חגני עקיבא

החופש הגדול בעיצומו ואנחנו ממשיכים להינות!
השבוע יצאו המדריכים להכנות למחנה ברחבי הארץ.
צוות נחשון ממשיך לעבוד במרץ על חמש"וש קו לחיים
במהלכו נארח כ-25 חניכים מהעמותה בסניף ובישוב
שלנו. החמש"וש יתקיים בכח' - ל' אב.

השבת אנו מקיימים **שבת סניפית**, פרטים בפלייר
המצורף.

ביום שישי הבא, נצא, כלל חברי הסניף, לחפש
ת'מדריך! פרטים אצל המדריכים.

מזכירים כי בכל יום בשבוע מתקיימת תפילת
שחרית בסניף בשעה 9:00, כל הציבור מוזמן

זמני שבת:

22:30 פעולה סניפית

18:00 מפקד חב"ב

18:15 מפקד חב"א

שבת שלום!

רישום לבית יחד - בית לחיים

בשעה טובה אנו נמצאים בשלבים מתקדמים של
הקמת בית יחד- בית לחיים לבעלי צרכים
מיוחדים (אוטיזם, מוגבלות שכלית ונכות פיסית)
בשוהם. נותרו מספר מקומות.

הורים למועמדים הולמים בגילאי 16-30, תושבי
שוהם, המעוניינים בפרטים וברישום ילדיהם -
מוזמנים ליצור קשר בהקדם עם עמותת בית
יחד

(שוע) 050 4588026

לצוות שלהבת, התלמידים והבוגרים!

ברכות על ההישגים הנפלאים בציוני הבגרות של
תלמידי הישיבה והאולפנה לשנת תשע"ז - 2017:

אחוז הזכאות לבגרות - 93.8%

אחוז המצטיינים - 23.4%

הבאתם כבוד וגאווה לשוהם ולחינוך הדתי.

ממשיכים לחתור יחד איתכם, למצויינות, לאיכות
ולהישגים חינוכיים.

הורי שלהבת

רוצות לקחת חלק בהפעלת ילדים
(בגילאי גן עד כיתה ו')

השוהים במקלט לנשים מוכות באזור ירושלים?

מחפשים מתנדבות שיעזרו ויצטרפו לצוות הקיים
להפעלת הילדים למספר ימים בקיץ...
לפרטים ולתיאום: שונמית וייס 052-5831340

רבנות מקומית שוהם - מל' 03-9723065 - פקס 03-9794674 - holzman9@gmail.com